

وزن خوانی و ازگانی

ارشد تهماسبی

روشی ابداعی

جمله در موسیقی

جمله‌های موسیقی نیز معمولاً به دو «نیم جمله» تقسیم می‌شوند. هر نیم جمله تواند از یک یا چند میزان تشکیل شود. ما در این جا هر میزان را برابر با یک نهاد یک گزاره فرض کرده‌ایم. بنابراین جمله‌ی موسیقی می‌تواند شامل یک یا چند نهاد یا گزاره باشد. اما از این پس فقط از واژه‌ی «نهاد» استفاده می‌کنیم، چرا که نهادها و گزاره‌های (میزان‌های) موسیقی از نظر زمان برابرند.

جمله‌ی اول تصنیف «مرغ سحر»

موسیقی از چپ به راست نوشته می‌شود.

ب = کلمه

هر میزان در موسیقی، به دو ضرب یا بیش تر تقسیم می‌شود (هر نهاد = ۲ کلمه بیش تر)؛ اما در وزن‌های مرسوم موسیقی، اگر نهادی (میزانی) از دو کلمه (ضرب) تشکیل شود، بقیه‌ی نهادها (میزان‌ها) نیز حتماً شامل دو کلمه (ضرب) خواهند بود و اگر نهادی از چهار کلمه تشکیل شود، بقیه‌ی نهادها نیز از کلمه‌ای خواهند بود:

یاره‌ی کسرها که «تابلوی میزان»ها هستند، بعداً توضیح خواهیم داد.
یاره‌ی این هجا یا کشش (= سیاه نقطه دار) بعداً توضیح خواهیم داد.
یاره‌ی این شکل (سکوت) بعداً توضیح خواهیم داد.

(چهار هجای کوتاه) گنجایش دارد.^۱

آهنگ ساده می تواند میزانی (نهادی)، دوضربی (دو کلمه ای)، سه ضربی (سه کلمه ای) یا چهار ضربی (چهار کلمه ای) داشته باشد. معروف ترین آه ساده ی دوضربی، آهنگی است که آن را با کسر $\frac{2}{4}$ نمایش می دهند:

میزان ساده ی سه ضربی

میزان ساده ی چهار ضربی

۱. معمولاً در کتاب های تئوری موسیقی این گنجایش را با بلندترین هجا (سیاه = = طولی) بیان می کنند. روش این کتاب، هجای کوتاه، ملاک است. مانند مقیاس های کوتاه دیگر که برای انسان ملموس است: شانه، زمان، میلی متر در طول و... در این جا این تعریف برای میزانی های ساده ی با مخرج چهار ذکر شده است. رایج ترین میزانی های ساده هستند، تعریف دقیق یک میزان ساده چنین است: میزانی است که ضرب آن به چهار، هشت... هجا تقسیم شود.

۲. کسرها که نشانگر نوع وزن، آهنگ و میزان اند؛ در فصل های بعد توضیح داده خواهد شد.

وزن پایه واژه‌های زیر را بنویسید:

۵۵	(نی می‌زد) (تار زدم)	(نی می‌زد) (زدم تاز)	(راست زد) (نی می‌زد)
۵۵	(نی می‌زد) (تار تاز)	(نی می‌زد) (زدریاب)	(نی می‌زد) (تار زدم)
۵۵	(تار زدم) (تار زدم)	(زدراست) (بزد نی)	(زدراست) (نی می‌زد)
۵۵	(ریاب نی) (ریاب نی)	(راست زد) (نی می‌زد)	(زدریاب) (تار زدم)
۵۵	(نی می‌زد) (تار تاز)	(زدراست) (نی می‌زد)	(تار زدم) (نی می‌زد)

ن‌های ترکیبی سه‌ضربی و چهارضربی

در بخش میزان‌های ساده گفتیم که: کلمه‌ی (ضرب) اول هر میزان با شدت تری اجرا و ادا می‌شود. بنابراین در میزان دو ضربی، یک ضرب در میان؛ در سه‌ضربی، دو ضرب در میان و در میزان چهارضربی، سه ضرب در میان، خواهیم داشت.

(نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد) | (نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد)

(نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد) | (نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد) (نی می‌زد)

پایه‌های ترکیبی (سه لایچنگ‌دار)

نئی بزدم

نئی بزدم

(بزددم می‌زد می‌زد)

نئی بزدم

(۲) (می‌زد می‌زد می‌زد)

نئی بزدم

(۳) (می‌زد بزددم می‌زد)

نئی بزدم

(می‌زد می‌زد می‌زد)

نئی بزدم

(۵) (می‌زد می‌زد می‌زد)

نئی بزدم

(۴) (می‌زد می‌زد می‌زد)

نئی بزدم

(بزددم می‌زد می‌زد)

نئی بزدم

(۸) (بزددم بزددم می‌زد)

نئی بزدم

(۹) (بزددم می‌زد می‌زد)

نئی بزدم

(بزددم می‌زد بزددم)

نئی بزدم

(۱۱) (بزددم می‌زد می‌زد)

نئی بزدم

(۱۲) (می‌زد بزددم می‌زد)

نئی بزدم

(می‌زد می‌زد می‌زد)

نئی بزدم

(۱۴) (می‌زد می‌زد بزددم)

نئی بزدم

(۱۵) (می‌زد می‌زد می‌زد)

۱. پایه‌واژه‌های درون پراکنش هم‌وزن پایه‌واژه‌های مورد نظرند.